

SİMİT ve PEYNİR'le "BİLİMİNSANİ ÖYKÜLERİ"

Fridtjof
Nansen

(1861 - 1930)

Yazan ve Çizen:
Bilgin Ersözlü

1871 kışı, Norveç'teyiz. Fridtjof Nansen, yaşadığı kenti çevreleyen ormanda annesiyle birlikte kayak yapmaya çıkmış.

Aferin sana Fridtjof.

Her kayağa çıkışımızda daha iyi kaydığını görüyorum. Sanırım yakında benden daha iyi bir kayakçı olacaksın...

Yihuuuu!

Ama o da ne?
Dikkat et oğlum!

Eee,
"Boynuz kulağı geçer."
derler.

Aman!
Önünde devrilmiş bir ağaç var
Nansen'in!

Nansen usta bir manevrayla ağacın yanından geçip gider.

Hooop!
İşte bu kadar!

Doğrusu
iyi kurtardım orada,
değil mi anne?

Gerçekten iyi bir manevra
yaptın oğlum, ama o an seni bu spora
teşvik etmekle iyi mi ettim diye
düşünmedim de değil.

Merak etme anneciğim.
Dikkat ediyorum. O ağacı daha
tepdeyken görmüştüm
ben zaten.

Ben
bakamıyorum Peynir.
Tosladı mı ağaca?

Oh!
Neyse ki son anda
kurtardı kendini
Simitçiğim.

Bak Peynirciğim bak,
kalbim hâlâ küt küt atıyor
heyecandan!

Anladığım kadarıyla
maceraperest bir biliminsanı
olacak Nansen. Bu heyecana
alışsan iyi olur
Simitçiğim.

Ertesi gün okulda...

Sizden hafta sonunda çevrenizde yaşayan bir hayvanı gözlemlemenizi ve notlar almanızı istemiştik çocuklar. Neler yazdınız bakalım?

Ben ahırdaki keçilerimizi gözlemledim
öğretmenim. Yazın onlar için balyaladığımız
samanları yiyişlerini izlerken birinin beni
arkamdan çektiğini hissettim.
Bir de baktım, keçilerden biri
eteğimin kurdelesini kemiriyor!

Ha ha ha! Çok komikmiş.
Bizim kümesteki tavuğumuz kuluçkaya yatmış,
ben de onu gözlemledim. Ama henüz civcivler
çıkmadığı için kısa bir gözlem oldu
öğretmenim.

Biz annemle kayak yapmaya ormana
gittik öğretmenim. Tepedeyken gökyüzünde
bir kartal gördüm. Neredeyse hiç kanat
çırpmadan süzülüyordu. Sonra ufka doğru,
çok ama çok uzaklara uçtu...

Haklısın galiba Peynirciğim.
Akli uzaklarda Nansen'in.

Bakalım neler yapacak,
nerelere gidecek...

Yıllar geçer. Kayak yapmak kadar
okuyup öğrenmeyi de seven
Fridtjof Nansen'in doğaya ve
doğal yaşama duyduğu ilgi giderek
artar. Üniversitede, ileride
doğayla iç içe bir yaşam sürmesini
sağlayacağını düşündüğü bir alanı,
zoolojiyi seçer.

Okuldayken Kuzey Kutup Bölgesi'nde yaşayan hayvanları araştırmak üzere Viking adlı bir gemiyle bir keşif gezisi düzenlendiğini öğrenir. Nansen bu geziye katılmak üzere başvurur.

Bay Nansen, derslerinizde başarılısınız, aynı zamanda iyi bir sporcusunuz. Bu gezide karşılaşacağımız çetin doğa koşullarının üstesinden gelecek kadar sağlam yapılı bir delikanlı olduğunuzu da şu an görüyorum. Ekibimize hoş geldiniz.

Yaşasın!

Yaşasın!

Yaşasın!

Bu keşif gezisinde gördükleri, Kuzey Kutup Bölgesi'ne özgü olağanüstü canlılar, engin denizler, buzullar, Nansen'in doğa tutkusunu perçinler. Aynı zamanda gezi ekibindeki öğretmenlerinden bilimsel çalışma yöntemlerini öğrenir.

Bu doğa, bu canlılar, bu hayat... Muhteşem!

Foklar neyse de, kutup ayısı filan görürlerse biraz uzaktan incelesinler bence.

Dikkat ederler, merak etme sen.

Deneyim kazanan Nansen, üniversiteyi bitirdikten sonra da bilimsel amaçlı keşif gezilerine devam etmek için hazırlıklara girer.

Bundan sonra yapacağımız gezilerde bizi soğuktan daha iyi koruyacak giysiler ve yolculuklarımızı kolaylaştıracak yeni aletler ve araçlar tasarlamamız gerek.

Akıllıca.

Kesinlikle.

İlk hedefi Grönland'dır. Önce bir deniz yolculuğuyla adaya ulaşır. Ardından ekibiyle birlikte buzlarla kaplı bu devasa kara parçasını bir uçtan öbür uca kat eder.

Grönland dünyanın en büyük adası, değil mi Peynir?

Evet Simitçiğim.

Grönland'da yaptığı keşif gezisi Nansen'i uluslararası bir üne kavuşturur. Bir sonraki hedefi Kuzey Kutbu'dur. Daha önceki deneyimlerinden dersler çıkarır ve buz kütlelerine karşı dayanıklı bir gemi inşa ettirir. Gemi Kuzey Buz Denizi'ni aşar. Ancak yolculuğun buz üzerindeki bölümünde doğa Nansen'in karşısına çok büyük engeller çıkarır. Nansen, Kuzey Kutbu'na ulaşamasa da o güne dek kutba en çok yaklaşan insan olmayı başarır.

Fridtjof Nansen yaptığı tüm keşif gezilerinde bilimsel veriler topladı. Deniz derinliklerini, sıcaklıklarını, akıntılarını ölçtü.

Hava koşullarını, canlıları inceledi. Araştırmaları dünyanın bu pek az tanınan bölümü hakkında hiç bilinmeyen ya da o güne dek yanlış bilinen pek çok olguya açıklık getirdi. Çalışmalarıyla modern deniz aletlerinin ve araçlarının geliştirilmesini sağlayan ve kendinden sonraki araştırmacıların önünü açan Nansen, yaşamının sonuna dek insanlık yararına çalışmayı sürdürdü.

O kadar kuzeye çıkabilmesi bile büyük başarı.

Evine sağ salım geri dönmüş ya sonunda, o önemli.

O zaman maceraperest biliminsanımız Nansen'e...

Bizden kocaman bir teşekkür.

